

بسم الله الرحمن الرحيم

سوالات امتحان نهایی درس هستی بخش

بارم	ریاضی فیزیک - علوم تجربی خرداد ۹۹
۱۵	با توجه به آیه « یا ایها الناس انتم الفقراء الى الله و الله هو الغنی الحمید » نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می شود؟ جواب: نیاز در بقا و پیدایش ۱۵
۱۵	چرا پیامبر اسلام صلی الله علیه وآله و سلم عاجزانه از خداوند می خواهد که او را به حال خود واگذار نکند؟ جواب: هرچه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز میکند. ۱۵ درستی یا نادرستی گزاره های زیر را مشخص کنید. خداوند حقیقتی نامحدود دارد و انسان می تواند به حقیقت او احاطه پیدا کرده و ذاتش را بشناسد. جواب: غ ۱۵
ریاضی فیزیک - علوم تجربی شهریور ۹۹	
۱۵	با توجه به آیه « الله نور السماوات و الارض » معنای این که خداوند نور آسمانها و زمین است چیست؟ جواب: تمام موجودات وجود خود را از خداوند میگیرند و پایه عرصه هستی می گذارند. ۱۵
۱۵	درستی یا نادرستی جملات زیر را با (ص/غ) مشخص کنید. یک موجود فقط در صورتی نیاز مند به دیگری نیست که خودش ذاتا موجود باشد. جواب: ص ۱۵
۱	چرا انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند ناتوان است؟ جواب: چون ذهن ما محدود است، نمی تواند ذات امور نامحدود را تصور کرده و چگونگی آن را دریابد. خداوند حقیقتی نامحدود است لذا ذهن ما نمی تواند به حقیقت او احاطه پیدا کرده و ذاتش را شناسایی کند. ۱

ریاضی فیزیک – علوم تجربی دی ماه ۹۹	
<p>چرا انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند ناتوان است؟ جواب: چون ذهن ما محدود است، نمی تواند ذات امور نامحدود را تصور کرده و چگونگی آن را دریابد. خداوند حقیقتی نامحدود است لذا ذهن ما نمی تواند به حقیقت او احاطه پیدا کرده و ذاتش را شناسایی کند. ۱</p>	۱
ریاضی فیزیک – علوم تجربی خرداد ۹۸	
<p>نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را با دو مقدمه و یک نتیجه استدلال نمایید ۱ جواب: مقدمه اول: اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیدهای می یابیم که وجود و هستی مان از خودمان نیست. در اشیای پیرامون نیز که بیندیشیم، آنها را همینگونه می بینیم؛ حیوانات، گیاهان، جمادات، زمین، ستارهها و کهکشانها، همه را پدیده هایی می یابیم که وجودشان از خودشان نبوده و نیست (ما و این جهان پدیده هستیم یعنی وجودمان از خودمان نیست) ۲۵/ مقدمه دوم: پدیده ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد ۲۵/ نتیجه: ما و همه پدیده های جهان، در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد. این وجود برتر و متعالی «خدا» نامیده میشود. ۵/</p>	
ریاضی فیزیک – علوم تجربی شهریور ۹۸	
<p>چرا رسول خدا صل الله علیه و آله و سلم می فرماید: «در همه چیز تفکر کنید ولی در ذات خداوند تفکر نکنید؟ ۵/» جواب: چون نمی توانیم ذات و چیستی او را دریابیم ۵/ ثمره درک نیازمندی به خدای بی نیاز چیست؟ جواب: افزایش عبودیت و بندگی ۵/</p>	

بارم	ریاضی فیزیک – علوم تجربی	دی ماه ۹۸
۱/۵	درستی یا نادرستی جملات زیر را با (ص/غ) مشخص کنید. رابطه انسان با خدا مانند رابطه مسجد با سازنده آن است که <u>قطع نمی شود</u> . /۵	
۱	جواب: غ علت ناتوانی انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند را بنویسید. جواب: خداوند حقیقتی نامحدود دارد و ذهن ما نمی تواند به حقیقت او احاطه کامل پیدا کند و ذاتش را شنایی نماید ۱	
	ادبیات و علوم انسانی	خرداد ۹۹
۱/۵	با توجه به آیه « یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید » نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می شود؟ جواب: نیاز در وجود و پیدایش /۲۵ نیاز در بقاء /۲۵	
	ادبیات و علوم انسانی	شهریور ۹۹
۱/۵	آیه شریفه « یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید » را ترجمه کنید. جواب: ای مردم، شما نیازمند و محتاج به خدا هستید ۱ و خداوند بی نیاز و ستوده است /۵	
	ادبیات و علوم انسانی	دیماه ۹۹
۱/۵	یک موجود در چه صورتی نیازمند به دیگری نیست؟ جواب: در صورتیکه که ذاتا موجود باشد (وجود ذاتی اش باشد) /۵	
	ادبیات و علوم انسانی	خرداد ۹۸
۱	چرا نمی توان به ذات خدا پی برد و چیستی او را مشخص کرد؟ جواب: زیرا لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است. در واقع، ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم. /۵ خداوند حقیقتی نامحدود دارد؛ در نتیجه، ذهن ما نمیتواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید. /۵	
	ادبیات و علوم انسانی	دیماه ۹۸
۱/۵	نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را با دو مقدمه و یک نتیجه استدلال نمایید	

	<p>جواب:</p> <p>مقدمه اول ما و این جهان پدیده هستیم یعنی وجودمان از خودمان نیست /۵</p> <p>مقدمه دوم: پدیده ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد /۵</p> <p>نتیجه: ما و همه پدیده های جهان، در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد. این وجود برتر و متعالی «خدا» نامیده میشود. /۵</p>
	<p>ادبیات و علوم انسانی شهریور ۹۸</p>
/۵	<p>چرا نوجوانان و جوانان در معرفت خدا موفق تر هستند؟</p> <p>جواب: پاکی و صفای قلب /۵</p>
	<p>سوالات پرتکرار امتحان نهایی</p>
	<p>نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را با دو مقدمه و یک نتیجه استدلال نمایید</p> <p>چرا نمی توان به ذات خدا پی برد و چستی او را مشخص کرد؟</p> <p>با توجه به آیه « یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید» نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می شود؟</p>
	<p>پاسخ تفکر در متن</p>
	<p>مقدمه اول: ما و این جهان پدیده هستیم، یعنی وجودمان از خودمان نیست و هستی ما از خودمان سرچشمه نمی گیرد.</p> <p>مقدمه دوم: موجوداتی که وجودشان از خودشان نیست (پدیده ها)، در موجود شدن خود نیازمند پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد.</p> <p>نتیجه: ما و همه پدیده های جهان در پدید آمدن و هست شدن خود نیازمند آفریننده ای هستیم که او خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد</p>

تدبیر در قرآن

در آیات زیر تدبیر کنید و به سوالات پاسخ دهید.

■ **يَا أَيُّهَا النَّاسُ**
أَنْتُمْ الْمُقَرَّرَاتُ إِلَى اللَّهِ
وَاللَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ^۲

ای مردم
 شما به خداوند نیازمند هستید
 و خدا است که [تنها] بی نیاز ستوده است.

■ **يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ**
كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ^۳

هر آنچه در آسمان‌ها و زمین است، بی‌وسته از او
 درخواست می‌کند.
 او همواره دست اندرکار امری است.

۱- فکر می‌کنید چرا موجودات بی‌وسته از خداوند درخواست دارند؟
 ۲- نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می‌شود؟
 ۳- چرا خداوند هر لحظه دست‌اندرکار امری است؟

۱. چون همه موجودات برای لحظه لحظه وجود خود محتاج و نیازمند خدایند و اگر خداوند لحظه ای آنان را به حال خود واگذارد همه نیست و نابود می‌شوند؛ همچون منبع نوری که اگر یک لحظه نورافشانی نکند پرتوهای نور از بین خواهند رفت.
۲. انسان سرتاپا نیازمند خداوند است. و هر چه دارد از خدا دارد (نیاز در بقا و پیدایش)
۳. نیازهای دائمی موجودات لطف و فیض دائمی را طلب می‌کند، او هر لحظه دارای فیضی جدید و مستمر برای آفریده‌ها است. چنین نیست که خداوند، عالم را آفریده و آن را به حال خود رها کرده باشد بلکه همواره امور هستی را تدبیر و اداره می‌کند. بنابراین او هر لحظه دست‌اندرکار امری است.

مهم: دانش آموزان رشته علوم انسانی باید ترجمه دقیق این آیات را فراگیرند.

تفکر در حدیث

امام علی علیه السلام می‌فرماید:

مَا رَأَيْتُ شَيْئاً إِلَّا وَرَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ، وَ بَعْدَهُ، وَ مَعَهُ^۱

مقصود امام علی علیه السلام از اینکه می‌فرماید قبل و بعد و همراه هر چیزی خدا را دیدم چیست؟

- قبله** همه این اشیا پدیده‌هایی هستند که قبلاً نبوده‌اند پس حتماً علتی آنها را به وجود آورده است، پس پی به خالق آن می‌برند (نیازمندی در مرحله آفرینش توحید در خالقیت)
- بعده** شیء بعد از مدتی از بین رفت می‌دانند که تنها خداست که خالق موت و حیات است پس در فنای شیء نیز باز خدا را مشاهده میکنند.
- معه** شیء سرتاسر نیاز و فقیر در حال حاضر وجود دارد پس در می‌یابد که بقای آن مرهون خداست (نیازمندی در مرحله بقا، توحید در ربوبیت)

با وجود شباهت‌های ظاهری رابطه خدا و جهان با رابطه ساعت‌ساز و ساعت، تفاوت‌های این دو رابطه را بنویسید.

- ۱- وجود این جهان از خداست اما وجود ساعت از ساعت‌ساز نیست و او فقط اجزای ساعت را تنظیم می‌کند.
- ۲- دوام و بقای ساعت، به ساعت‌ساز نیست اما بقای جهان وابسته به خداوند است.

سوالات کنکور ۹۹

- ۱- پیام کدام آیه شریفه حاکی از آن است که هر موجودی در حد خودش تجلی بخش خداوند و نشانگر حکمت و قدرت الهی است؟

الف: و لم یکن له کفوا احد
ب: کل یوم هو فی شان
ج: و الله نور السموات و الارض
د: ان الله ربی و ربکم فاعبدوه
- ۲- بیت زیر با کدام مورد تناسب مفهومی دارد؟

دوست نزدیک تر از من زمن است وین عجب تر که من از وی دورم
الف: اللَّهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا
ب: تفکروافی کل شیء و لا تفکروا...
ج: ما رَأَيْتُ شَيْئًا إِلَّا وَرَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَ بَعْدَهُ وَ مَعَهُ
د: انما المومن بمنزله کفه المیزان کلما زید فی ایمانه زید فی بلائه
- ۳- از آیه شریفه " الله نور السموات و الارض " کدام مفهوم دریافت می‌گردد؟

الف: هر چیزی در این جهان نشانگر نور خالق و پروردگار جهان است و روشنی بخش آسمانها و زمین می باشد.
ب: شناخت ذات خدا معرفتی عمیق و والاست که در نگاه نخست مشکل است اما هدفی قابل دسترسی است.
ج: هر موجودی در حد خودش تجلی بخش خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است.
د: خداوند نور هستی است و تمام موجودات تنها در مرحله پیدایش وجود خود را از او می‌گیرند و به سبب او نورانی می‌شوند.
- ۴- بیت زیر بیانگر کدام آیه شریفه است؟

ما همه شیران ولی شیر عدم
حمله مان از باد باشد دم به دم
الف: قل من رب السموات و الارض

ب: قل الله خالق كل شيء و هو الواحد القهار

ج: يا ايها الناس اتمم الفقراء الى الله و الله هو الغنى الحميد

د: و من الناس من يعبد الله على حرف فان اصابه خير اطمان به

۵- کدام بیت مفهوم عبارت « ما رايت الله شيئاً الا و رايت الله قبله وبعده و معه » را بیان نموده و چرا امکان دسترسی به

آن برای جوانان و نوجوانان بیشتر است؟

الف: به هر جا بنگرم کوه و در و دشت نشان از قامت رعنا تو بینم - معرفت عمیق و والا

ب: به هر جا بنگرم کوه و در و دشت نشان از قامت رعنا تو بینم - پاکی و صفای قلب

ج: به بینندگان آفریننده را نبینی مرنجان دو بیننده را- پاکی و صفای قلب

د: به بینندگان آفریننده را نبینی مرنجان دو بیننده را- معرفت عمیق و والا

۶- مایه طراوت و زیبایی بهار جوانی و شکوفایی استعدادهای انسان، کدام است؟

الف: ادمان التفكير فی الله و فی قدرته ب: من يعيش بالاحسان اكثر ممن يعيش بالاعمار

ج: كلما زيد فی ايمانه زيد فی بلائه د: اتمم الفقراء الى الله و الله هو الغنى الحميد

۷- اگر بگوییم هر « موجودی به آفریننده نیاز دارد، و خود آفریننده هم به خالق نیاز داشته باشد» نتیجه چنین حرفی چه

خواهد بود؟ ویژه ادبیات و علوم انسانی

الف: چون به تسلسل علت ها منتهی نمی شود نیازمند به علت نخستین است.

ب: هیچ چیزی وجود پیدا نمی کند چون منتهی به تسلسل علت ها می شود.

ج: چون به مفهوم دور منتهی نمیشود نیازمند علت نخستین است.

د: هیچ چیزی وجود پیدا نمی کند چون منتهی به دور علت ها می شود.